

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Quoad peccatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Cap. III. De Tempore obligationis. 181

§. 1. De loco, ubi celebrare quis tenetur.

Quoad peccatum.

Pro hac re duas regulas prae oculis habe. Regula prima. Quando Fundator, vel quicumque Missas, largitus sit, postulat, eligat talem Ecclesiam, Capellam, altare v. g. privilegium, principaliter ut ibi praesentia sua Officiatura Missae adsit, peccatum est ex genere suo mortale alibi celebrare: Ita Bonac. pag. Barbo. Ricc. alii. que apud March. de ord. tract. 3. p. 2. c. 14. an. 1.

Regula Secunda. Quis vero principalis finis fuit velle Missae Applicationem, non est peccatum mortale alibi celebrare, imò ne veniale quidem, quando constat non curari, nisi de Applicatione. Ratio prioris. Regula est, quia tunc fit contra mentem erogantis elemosynā. Ratio posterioris est, quia cum Sacrificium sit, in quocunque loco, ejusdem valoris; contra disponentis mentem, saltem, in re gravi, nequaquam fit.

Qua ratione constare possit exposcentes Missas, Praesentiam, non vero Applicationem, vel contra intendisse: diximus supra c. 1. §. 3. an. 15.

2. Dixi autem in prima Regula, ex genere suo, nam dari hac in re parvitatem materiae, unde solum veniale peccati posset, non est ambigendum. Certe Capellanum obligatum toto anno Missam quotidianam in certo Altari celebrare, si bis, vel ter in anno ibi non celebrat, excusant à mortali propter parvitatem materiae communiter Doctores cum Dian. p. 2. tr. 14. ref. 39. Ego certe, si uno vel altero die feriato, singulis mensibus alibi quis celebraret, non iudicarem in gravi materia delinquere. Obligatum celebrare in Altari privilegiato, si alibi celebret, facilius attingere posse gravitatem materiae, quam obligatum in communibus Altaribus, ipsa naturalis ratio dicit, quia nimirum ibi magis inviti sunt Fideles, quam hic.

3. Excusat item facilius, & merito Delugo de Euch. disp. 21. sect. 2. n. 36. celebrantem in alio Altari, quam in designato, sed in eadem Ecclesia, quam celebrantem in alia Ecclesia à designata: quia scilicet tunc minus receditur à voluntate Missam exposcentis.

4. Notaque ibid. Delugo, Capellanum quotidianae Missae ex rationabili causa celebrare raro alibi, quam in loco designato, neque esse veniale, quia non censetur Fundator cum tanto rigore suum Cappellanum obligare voluisse.

Illud non est omittendum, si constet Missas esse assignatas in tali loco, ut frequens populus audiat Sacrum, contingat autem nullo, aut valde paucos ad Missam accedere, posse alibi celebrare, nisi aliud expressum in Fundatione Missae sit. Ratio est, quia cessante causa praesumitur Fundator velle, ut cesset effectus.

Quoad restitutionem.

5. In hac dubitatione, illud observari debet. Ad quidnam tenetur Sacerdos, ad Praesentiamne, an etiam ad Applicationem? Si ad Applicationem, & non applicat, iam diximus supra c. 1. §. 6. n. 10. & n. 16. ad restitutionem solum stipendij obligari. Quod si finis, propter quem erat Missa applicanda, adhuc persistat, dubium non est, quin ad applicandum teneatur, retento sibi stipendio: quia res integra est & pactum initum servari potest.

6. Si vero debeat Praesentiam, nec tamen celebret in loco designato. Aliqui docent obligari, siue omillas Missas in loco praescripto celebrare per se, vel per alium, siue restituere stipendium, & si sit Beneficiarius restituere fructus Beneficij. Ita Azor. Fagun. Riccius apud March. de ord. tr. 3. p. 2. c. 24. n. 7. Aliqui negant obligari ad restitutionem ullam. Ita March. ibid. aliique apud ipsum. Ratio illorum est, quia talis Sacerdos non fit contractui. Ratio horum est, quia licet hic non steterit contractus, cum defecerit in Praesentia, unde & ex genere suo peccaverit mortaliter ut, n. 1. diximus: tamen non peccavit in substantia contra iustitiam, sed contra fidelitatem, quandoquidem dum alibi celebravit ut supponimus, non privavit Fundatorem fructu de bitu Sacri-

Part. II.

ficij: quod ejusdem valoris est, ubicunque offeratur.

7. Haec posterior sententia mihi magis placet quam confitimo, quia hic non debet stipendium reddere, et in jam applicuerit Missam suo stipendio dignam. Nec debet Missam omissam repetere, quia vere illam non omisit, ut supponimus, sed dixit, applicuitque pro Fundatore, licet in alio loco à designato: solum igitur deberet supplere honorem loco designato debitum, vel commoditatem, quam populus habuisset audiendi Sacrum, sed hanc commoditatem non potest restituere, cum dies illa jam praeterierit: illum vero honorem nec restituere tenetur, quia ille idem honor, cum fuerit additus ad illum diem (erat enim cultus illo die exhibendus) non amplius obligat: imò per novum cultum, qui hunc exhibetur, praeteritus honor neglectus non refertur, quia homines non advertunt ad antecedentem defectum, quem delere, hoc praesenti cultu intendit Sacerdos.

Non approbatur Diana nec Bonacina.

8. Diana p. 2. l. 14. ref. 29. asserit praedictum Sacerdotem non teneri ad restitutionem, nisi tamen aliquod Suffragium Defunctis subtraxerit, quia videlicet, si in designato Altari celebrasset, aliqui ad eum locum convenissent, ut sacro interessent, & mortuos precibus adjuvassent; & in hoc casu (ait) debet Sacerdos aliis precibus compensare.

Sed non placet haec doctrina, scrupulosque ingerit Sacerdotibus. Quæso enim te, edisserere, quot quantasque orationes compensabit? Decerne, quot numero fuissent illi, qui in tali Altari Sacrum audissent, quot, qui defunctos orationibus adjuvassent; quanta intermissione orassent, quantum, dum Sacerdos compensat, intermissionem exhibeat? haec enim nosse oportet, ut ad quantum Sacerdos obligetur, & quantum det, decernatur.

At, inquit, haec à nobis determinari non possunt. Rectè, ergo per illam doctrinam nihil egisti, nisi quod scrupulos ingessisti. Sare quando res tanta laborat in determinatione (cum subiaceat multis erroribus) reduci ad praxim moraliter non potest, unde nec debet. Lege in simili Delugo de Penit. d. 16. sect. 15. an. 606.

9. Bonacina de Euch. d. 4. q. ult. p. 7. §. 4. n. 5. per similitudinem incedens viam, asserit non esse obligandum Capellanum, qui Missam debitam alibi celebravit, nisi forte quatenus interea Fundatoris Missam alibi fuisse celebratam, ut si exempli gratia, non celebravit in Altari privilegiato: hic enim violavit fidem datam, cum detrimentum alterius.

10. Verum, pari modo, haec limitatio in probari potest. Nam inquiri, quantum in portat celebrare in Altari privilegiato? Dices importare plenariam Indulgentiam, atque adeo integram animæ purgantis liberationem. Respondeo. Quid si illa anima erat inter Beatas in Cælo? illi damnum non fecisti, & illi, cui forte illa Indulgentia applicata fuisset à Deo, tu nihil ex justitia debebas. Deinde (dato quod fuisset certa Indulgentia Plenaria) haec non est ad æqualitatem pro omnibus: Animæ enim debenti ut duo prodest Indulgentia Plenaria perfecte illam liberando ab igne: & Animæ debenti ut centum prodest dicta Indulgentia, illam similiter liberando. Quid ergo faciet in tanta indeterminatione Sacerdos? compensare tenetur unde decem, an ut centum? Iterum dices. Celebret deinde, sed in Altari privilegiato: nam sic compensabit quantum Deus novit esse necessarium illi animæ, cui detrimentum factum est. Respondeo, ex hoc jam habemus talem Sacerdotem non teneri ad Orationes, quia nescit quantæ necessariæ sint: Sed nec ad iterum celebrandum in Altari privilegiato illum obligare sub novo peccato audeo, (quamvis, ut id faciat, omnino consulo) Ratio est, quia ut si pra cap. 1. §. 9. num. 10. & num. 16. vidimus, nec Fideles Sacerdotes censentur contractum inire sub obligatione restituendi tale damnum spirituale, sed solum sub obligatione ei ipsæ. Adde quod hic Sacerdos sic cogretur multo plus reddere, quam deberet, ad quod certe nemo cogendus ex justitia.

Q

stia